Súd:	Krajský súd Košice
Spisová značka:	11CoPr/7/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7115210876
Dátum vydania rozhodnutia:	24. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jarmila Maximová
ECLI:	ECLI:SK:KSKE:2019:7115210876.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Maximovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Jarmily Čabaiovej v spore žalobcov: 1/ prof. MVDr. D. E., DrSc., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, P., 2/ prof. MUDr. F. E., CSc., nar. X.X.XXXX, bytom S. X, P., 3/ prof. MUDr. Ľ. H., CSc., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, P. a 4/ prof. MUDr. Z. S., CSc., nar. X.X.XXXX, bytom R. X, P., všetci žalobcovia zastúpení JUDr. Milanom Sedlákom, advokátom, so sídlom Kukučínova 19, Košice, proti žalovanému: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, so sídlom Šrobárova 2, Košice, IČO: 00 397 768, zastúpený: Sýkora - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Zoborská 13, Košice, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo 16. novembra 2017, č. k. 40Cpr/2/2015-441

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok v časti vyhovujúcich výrokov, ktorými došlo k uloženiu povinnosti žalovanému zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku žalobcovi v 1. rade sumu 4.500,- Eur, žalobkyni v 2. rade sumu 2.400,- Eur, žalobkyni v 3. rade sumu 5.100,- Eur a žalobcovi v 4. rade sumu 1.500,- Eur a vo výrokoch o trovách konania.

M e n í rozsudok v časti vyhovujúcich výrokov, ktorými došlo k uloženiu povinnosti žalovanému zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku žalobcovi v 1. rade úroky z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 4.500,- Eur od 11.7.2014 do zaplatenia, žalobkyni v 2. rade úroky z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 2.400,- Eur od 11.7.2014 do zaplatenia, žalobkyni v 3. rade úroky z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 5.100,- Eur od 11.7.2014 do zaplatenia a žalobcovi v 4. rade úroky z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 1.500,- Eur od 11.7.2014 do zaplatenia tak, že v tejto časti žalobu z a m i e ta.

Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobcom v 1., 2., 3. a 4. rade 100 % trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo "prvoinštančný súd") napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 4.500,- Eur, žalobkyni v 2. rade sumu 2.400,- Eur, žalobkyni v 3. rade sumu 5.100,- Eur a žalobcovi v 4. rade sumu 1.500,- Eur, každému z nich spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,15% od 11.7.2014 do zaplatenia a priznal žalobcom tiež nárok na plnú náhradu trov konania.

2. V celom rozsahu tým vyhovel žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali peňažného odškodnenia za nemajetkovú ujmu spôsobenú im podľa skutkového vymedzenia porušením zásady rovnakého zaobchádzania žalovaným. Žalovaný sa mal podľa žalobcov dopustiť diskriminačného konania v súvislosti s vyplácaním odmien za 1. polrok 2014 zamestnancom jeho lekárskej fakulty, predstavujúcej jeho samostatnú organizačnú zložku bez právnej subjektivity. Žalobcovia tvrdili, že napriek tomu, že

každý z nich bol dlhoročný zamestnanec žalovaného a popredný odborník patriaci medzi špičku vo vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti, dekan Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (LF UJPŠ) určil výšku odmien za výkon pedagogickej, vedeckej, riadiacej a inej tvorivej činnosti žalobcov v rozpore so zásadami LF UPJŠ pre priznávanie odmien z mimorozpočtových zdrojov, keďže pri rovnakých, alebo dokonca lepších, výkonnostných parametroch boli odmeny žalobcov výrazne nižšie ako odmeny priznané ich kolegom. Podľa žalobcov bola dôvodom takého diskriminačného konania dekana LF UJPŠ ich názorová oponentúra a sťažnostná aktivita pri výkone ich funkcií v akademickom senáte fakulty. Zvlášť kriticky sa žalobcovia podľa ich tvrdenia vyjadrovali k problému nehospodárneho vynakladania prostriedkov, k nedostatkom v pedagogickom procese, k neriešeniu závad pri akreditácii niektorých študijných programov a tiež k problémom vo vzdelávaní zahraničných i tuzemských študentov. Naproti tomu, podľa tvrdenia žalobcov, dekan LF UPJŠ oproti reálnym výkonnostným parametrom zvýhodnil pri odmeňovaní skupinu lojálnych zamestnancov. Z toho podľa názoru žalobcov vyplýva, že tento spôsob určovania odmien bol prostriedkom zastrašovania názorových oponentov vtedajšieho vedenia LF UPJŠ.

3. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku skutkovo vyšiel z nespornosti existencie pracovných pomerov strán s tým, že žalobca v 1. rade vykonával pre žalovaného práce vysokoškolského učiteľa so zaradením v ústave farmakológie LF UPJŠ a zároveň zastával tiež funkciu prednostu tejto kliniky, žalobkyňa v 2. rade vykonávala práce vysokoškolského učiteľa so zaradením na I. stomatologickej klinike LF UPJŠ a zároveň zastávala tiež funkciu prednostu tejto kliniky, žalobkyňa v 3. rade vykonávala práce vysokoškolského učiteľa so zaradením I. klinike detí a dorastu LF UPJŠ a zároveň zastávala tiež funkciu prednostu tejto kliniky a žalobca v 4. rade vykonával práce vysokoškolského učiteľa so zaradením v Ústave patologickej fyziológie LF UPJŠ a zároveň zastával tiež funkciu prednostu tejto kliniky. Každý zo žalobcov bol podľa zistenia prvoinštančného súdu v rozhodnom čase členom akademického senátu LF UPJŠ. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že s účinnosťou od 1.4.2014 bolo odmeňovanie tvorivých zamestnancov LF UPJŠ z mimodotačných zdrojov upravené vnútroorganizačným predpisom č. 2920/2014 s názvom „Zásady odmeňovania tvorivých zamestnancov UPJŠ LF z mimodotačných zdrojov formou odmien“, ktorý výšku odmeny za neriadiacu činnosť odvíjal od výkonu v zmysle bodového hodnotenia stanoveného podľa inej vnútroorganizačnej normy („Zásady odmeňovania zamestnancov UPJŠ LF z mimodotačných zdrojov formou osobitných príplatkov a osobných platov“ a týmto predpisom odkazujúcou vnútroorganizačnou normou „Odmeňovanie tvorivých zamestnancov na základe bodovacieho systému hodnotenia aktivít“). Súd prvej inštancie mal za preukázaný rozsah bodového hodnotenia žalobcov a výšku im vyplatených odmien takto: žalobca v 1. rade 3.232,12 bodov/odmena 900,- Eur, žalobkyňa v 2. rade 1.367,83 bodov/odmena 1.200,- Eur, žalobkyňa v 3. rade 2.641,86 bodov/odmena 900,- Eur a žalovaný v 4. rade 888,45 bodov/odmena 900,- Eur. Zároveň skutkovo ustálil rozsah bodového hodnotenia a výšku vyplatených odmien u iných zamestnancov poverených riadením ústavov a kliník takto: Doc. D. R., MVDr., CSc. 1.088,16 bodov/ odmena 900,- Eur, Ing. D. E., PhD. 372,43 bodov /odmena 900,- Eur, MUDr. F. T., CSc. 601,94 bodov/ odmena 900,- Eur, MUDr. prof. H. P., PhDr., PhD. 0 bodov/odmena 900,- Eur, MVDr. D. S., CSc. 456,45 bodov /odmena 900,- Eur, prof. Ing. E. E., CSc. 2.469,09 bodov /odmena 4.100,- Eur, doc. RNDr. D. J., CSc. 1.940,51 bodov/odmena 6.050,- Eur, prof. RNDr. D. R., PhDr. 1.905,48 bodov/odmena 3.200,- Eur, prof. MUDr. C. P., PhD. 2.958,42 bodov/odmena 3.000,- Eur, prof. MUDr. S. Q., DrSc. 1.1490,69 bodov/ odmena 3.000,- Eur, prof. MUDr. W. G., CSc. 2.060,11 bodov/odmena 3.900,- Eur, prof. MUDr. I. D., Dr.h.c., CSc. 2.966,40 bodov/odmena 5.200,- Eur, MVDr. I. T., DrSc. 1.220,98 bodov/odmena 3.900,- Eur, prof. MUDr. R. E., CSc. 1.591,59 bodov/odmena 5.400,- Eur, doc. MUDr. H. Q., PhD. 1.444,64 bodov/odmena 2.300,- Eur, prof. MVDr. A. M., CSc. 1.794,52 bodov/odmena 2.750,- Eur a MUDr. M. J., PhD. 86,14 bodov/odmena 3.000,- Eur. Ostatným prednostom podľa skutkového nálezu súdu prvej inštancie bola pri dosiahnutých 0 bodov vyplatená odmena vo výške 1.200,- Eur. Rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach prof. MUDr. A. E., DrSc. podľa zistenia súdu prvej inštancie v liste zo dňa 7.7.2014, adresovanom všetkým zamestnancom LF UPJŠ konštatoval, že odmeňovanie, ktoré vedenie LF UPJŠ avizovalo uskutočniť v zmysle zásad odmeňovania tvorivých zamestnancov, nebolo dodržané, a že odmeny boli navrhnuté účelovo so silným diskriminačným aspektom. V reakcii na to dekan LF UPJŠ prof. MUDr. A. J. v liste zo dňa 11.7.2014, adresovaným rovnako všetkým zamestnancom LF UPJŠ vyjadril názor, že problém s nerovnakým odmeňovaním má pôvod v neschválení úpravy osobných platov rektorom UPJŠ.

4. Na takto ustálený skutkový stav prvoinštančný súd aplikoval ust. § 2 ods. 1, § 2a ods. 1 až 3, § 3 ods. 1, § 6 ods. 1, § 9 ods. 1 až 3 a § 11 ods. 1 a 2 zák. č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní

v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), v znení neskorších zmien a doplnkov, Čl. 2, § 13 ods. 1 až 3 a 6 zák. č. 311/2001 Z. z., Zákonník práce a § 1 ods. 1 písm. f) a § 20 ods. 1 a 2 zák. č. 553/2003 Z. z., o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Skonštatoval, že v prejednávanej veci žalobcovia splnili povinnosť tvrdenia a uniesli tiež dôkazné bremeno na nich viaznuce vo vzťahu k skutočnostiam, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania voči nim došlo. Mal v tomto smere za preukázané, že žalobcovia sa ako členovia akademického senátu LF UPJŠ kriticky vyjadrovali k činnosti vedenia tejto organizačnej zložky žalovaného a že napriek dekanom LF UPJŠ deklarovanému spôsobu odmeňovania tvorivých zamestnancov podľa schválených výkonnostných kritérií, výška odmien vyplatených žalobcom ich komplexnému bodovému hodnoteniu nezodpovedala. Za tejto procesnej situácie sa žalovaný podľa úvahy prvoinštančného súdu mohol diskriminačnej žalobe ubrániť len preukázaním, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania. Žalovaný však tvrdenia o nerovnakom zaobchádzaní so žalobcami nijako nevyvrátil. Naopak, podľa záveru súdu prvej inštancie diskriminačný postup LF UPJŠ pri vyplácaní odmien potvrdil vo svojej svedeckej výpovedi vtedajší rektor UPJŠ MUDr. A. E., ktorý prisvedčil názoru žalobcov, že odmeny boli dávané tomu, kto súhlasil s názormi dekana, a kto s nimi nesúhlasil, napriek jeho vynikajúcim výsledkom, odmeny nedostal. Podľa úvahy súdu prvej inštancie diskriminačnú pohnútku pri určovaní výšky odmien potvrdil sám vtedajší dekan LF UPJŠ MUDr. A. J., ktorý vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že dôvodom, pre ktorý určil nižšie odmeny práve žalobcom, bola skutočnosť, že mali nadštandardné vzťahy s rektorom, a preto predpokladal, že budú na rektora vyvíjať tlak na úpravu osobných platov zamestnancov LF UPJŠ s tým, že bol pripravený rozdiel na odmene im následne doplatiť. Na tomto základe súd prvej inštancie dospel k záveru, že pri určovaní odmien za rok 2014 sa so žalobcami nezaobchádzalo rovnako ako s osobami s porovnateľnými pracovnými výsledkami, ktoré sám zamestnávateľ zvolil za hodnotiace kritérium, ale že pri odmeňovaní boli žalobcovia znevýhodnení z dôvodu ich názorovej rozdielnosti a otvoreného kritického postoja ako členov akademického senátu k vtedajšiemu vedeniu LF UPJŠ. Pokiaľ ide o formu priznanej ochrany pred diskriminačným konaním žalovaného a výšku priznanej relutárnej satisfakcie, súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku skonštatoval, že vzhľadom na povahu a okolnosti diskriminačného zásahu prichádza do úvahy ako vhodný spôsob ochrany žalobcov len satisfakcia za nemajetkovú ujmu im spôsobenú. Podľa názoru súdu prvej inštancie istú morálnu satisfakciu poskytol žalobcom už list rektora zo dňa 7.7.2014, v ktorom označil spôsob určenia odmien za diskriminačný. Len táto morálna satisfakcia však pre zmiernenie nemajetkového dopadu diskriminácie podľa úsudku prvoinštančného súdu nepostačuje. Vysvetlil, že vo svojich úvahách v tomto smere zohľadnil, že všetci žalobcovia boli dlhoroční zamestnanci žalovaného, uznávaní odborníci vo svojich odboroch, nositelia akademického titulu profesor, súčasne prednostovia jednotlivých kliník a zároveň aj členmi akademického senátu. V tomto svojom postavení im žalovaným neboli priznané odmeny, zodpovedajúce ich práci, čím prakticky nebola docenená ich dlhoročná práca, odborné znalosti, publikačná a pedagogická činnosť. Dôvodne za tohto stavu pociťovali krivdu, nespravodlivosť a bezradnosť. Zvlášť tento morálny dopad umocňoval fakt, že príčinou ich platovej diskriminácie boli názory, ktoré otvorene prezentovali a zvýrazňovala ho tiež aj skutočnosť, že väčšie odmeny boli vyplatené tým zamestnancom, ktorí preukázateľne dosahovali nižšie pracovné výkony a nižšiu odbornosť ako oni len preto, že boli lojálni k vtedajšiemu vedeniu školy. Tlak nerovnakého odmeňovania, ale aj iných diskriminačných prejavov (nátlak dekana, zvyšovanie hlasu, presadzovanie si vlastného stanoviska) na morálnu integritu žalobcov je podľa úvahy súdu prvej inštancie zrejmý aj vo svetle tej skutočnosti, že žalobkyne v 2. a 3. rade z tohto dôvodu skončili pracovný pomer so žalovaným. Na tomto základe dospel súd prvej inštancie k záveru, že nerovnaké zaobchádzanie žalovaného pri vyplácaní odmien žalobcom malo pre nich závažný morálny dopad, a že zmiernenie nemajetkovej ujmy im tým spôsobenej, so zreteľom i na konkrétny majetkový dopad, ktorý nebol odstránený, nemožno dosiahnuť inak ako peňažným odškodnením. To v okolnostiach prípadu považoval za primerané vo výške zodpovedajúcej platovej diskriminácii žalobcov. Za omeškanie žalovaného s plnením priznaných peňažných odškodnení súd prvej inštancie priznal žalobcom úroky z omeškania s použitím ust. § 517 ods. 1 veta prvá a ods. a 2 Občianskeho zákonníka, vo výške vyplývajúcej z ust. § 3 ods. 1 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení neskorších zmien a doplnkov. Pritom počiatok omeškania žalovaného s plnením peňažnej povinnosti odvodil od splatnosti mzdy, spolu s ktorou zamestnávateľ vyplácal zamestnancom odmeny za 1. polrok 2014 (10.7.2014). Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP výlučným procesným úspechom žalobcov v spore.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, eventuálne zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní žalobca nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že v súvislosti s vyplácaním odmien za 1. polrok 2014 sa voči žalobcom dopustil diskriminačného konania. Podľa názoru odvolateľa tento záver nemal skutkovú oporu vo vykonaných dôkazoch a je výsledkom tiež nesprávneho právneho posúdenia rozhodujúcich skutočností súdom prvej inštancie. Akcentoval, že zo Zásad odmeňovania tvorivých zamestnancov UPJŠ LF z mimodotačných zdrojov formou odmien, účinných od 1.4.2014, ktorými bolo v nadväznosti na ust. § 4 a nasl. zák. č. 553/2003 Z. z. v podmienkach LF UPJŠ upravené odmeňovanie zamestnancov vyplýva, že odmeny boli koncipované ako nenárokovateľný mzdový nárok. Žalovaný v tomto smere upriamil pozornosť na úpravu Čl. IX ods. 1 tohto vnútroorganizačného predpisu, v ktorom je explicitne vyjadrené, že „Na priznanie odmeny zamestnanec nemá nárok“. Odvolateľ argumentoval, že o odmeňovaní zamestnancov LF UPJŠ rozhodoval dekan tejto fakulty podľa zák. č. 553/2003 Z. z., v súlade s vnútorným platovým predpisom a na základe tiež platnej kolektívnej zmluvy. Pri odmeňovaní bol povinný riadiť sa kritériami uvedenými v Čl. III., IV., V. a VI. zásad odmeňovania a zohľadňovať najmä pedagogickú, vedeckú, riadiacu činnosť, ale tiež aj iné aktivity, potrebné pre dosiahnutie cieľov fakulty. Nevyhnutnou podmienkou pre priznanie odmeny bolo podľa zásad odmeňovania tiež zabezpečenie výučby tvorivým zamestnancom v rozsahu určenom prednostom. Prednostom mohla byť odmena priznaná, ak pracovisko ako celok dosahovalo v komplexnom bodovom systéme určený výkon. Podľa žalovaného tieto zásady odmeňovania, účinné od 1.4.2014, nahradili bodovací systém hodnotenia aktivít podľa zásad pre odmeňovanie, účinných od 1.1.2014. Žalovaný v odvolaní poukázal na to, že žalobcom v 1., 3. a 4. rade bola z mimodotačných zdrojov za 1. polrok 2014 vyplatená odmena vo výške po 900,- Eur a žalobcovi v 2. rade v sume 1.200,- Eur. Argumentoval, že v tomto rozmedzí sa odmena vyplácaná zamestnancom za 1. polrok 2014 prevažne pohybovala a zvlášť v tejto súvislosti upriamil pozornosť na to, že prednostom kliník a ústavov doc. Veselej, Ing. E., MUDr. T., MUDr. P. a MUDr. S. bola vyplatená odmena vo výške 900,- Eur, a že v prípade ďalších 28 prednostov predstavovala výška odmeny 1.200,- Eur. Len vo výnimočných prípadoch boli podľa argumentácie odvolateľa vyplatené prednostom kliník a ústavov vyššie odmeny. Žalovaný v odvolaní prezentoval názor, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odmeny za 1. polrok 2014 neboli zamestnancom LF UPJŠ vyplácané podľa komplexného bodovacieho systému hodnotenia, ale na základe iných kritérií. Tvrdil v tomto zmysle, že prevažnej väčšine zamestnancov boli odmeny priznané v rovnakej alebo porovnateľnej výške ako žalobcom a že prípadné rozdiely v odmeňovaní boli spravidla založené na komplexnom vyhodnotení pedagogických, vedeckých, riadiacich a ďalších činností na fakulte v zmysle zásad odmeňovania. Pokiaľ aj zamestnávateľ v liste adresovanom zamestnancom uviedol, že pri určovaní odmien plánuje vychádzať z kritérií komplexného bodovacieho systému, neznamená to podľa odvolateľa, že z takto deklarovaných kritérií pri určovaní odmien bezpodmienečne musel vyjsť. Na podklade týchto úvah žalovaný v odvolaní argumentačne vyvodil, že nakoľko odmeňovanie sa uskutočnilo v súlade so zásadami odmeňovania, záver súdu prvej inštancie o platovej diskriminácii žalobcov nemôže obstáť. Žalobcovia nemohli byť podľa presvedčenia žalovaného diskriminovaní v súvislosti s vyplácaním odmien tiež aj preto, že na odmenu nemali právny nárok, keďže rozhodnutie o jej priznaní spadalo do výlučnej kompetencie dekana a jej výška závisela len od jeho úvahy. Ďalšími odvolacími námietkami žalovaný napadol vecnú správnosť rozhodnutia o výške žalobcom priznaného odškodnenia nemajetkovej ujmy. Vytkol v tomto smere súdu prvej inštancie predovšetkým nedostatky odôvodnenia, z ktorého podľa jeho názoru nie je vôbec zrejmé, z akých skutočností pritom vychádzal. Poukázal v tejto súvislosti na právnou praxou aprobované kritériá pri určovaní finančného zadosťučinenia za nemajetkovú ujmu spôsobenú porušením zásady rovnakého zaobchádzania a v ich kontexte postrádal zo strany prvoinštančného súdu vyhodnotenie najmä povahy diskriminačného konania, dĺžky obdobia, v ktorom k nemu došlo, následky diskriminácie v osobnostnej sfére žalobcov, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k spôsobeniu nemajetkovej ujmy došlo. Argumentoval, že priznané zadosťučinenie musí zohľadňovať tiež parametre spravodlivosti a primeranosti. Žalovaný s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 3 zák. č. 365/2004 Z. z. namietal tiež, že súd prvej inštancie v okolnostiach prípadu nezistil ani touto normou predpokladané podmienky pre priznanie zadosťučinenia v peniazoch. V konaní pred súdom prvej inštancie nebolo podľa jeho názoru preukázané, aby vytýkané konanie žalovaného výraznou mierou nepriaznivo zasiahlo do dôstojnosti, cti, dobrej povesti alebo spoločenskej vážnosti žalobcov, alebo aby nepriaznivo ovplyvnilo ich osobný a pracovný život alebo spoločenské uplatnenia v miere odôvodňujúcej priznanie relutárnej satisfakcie. Žalobcovia nepreukázali ani, aby výška im vyplatených odmien mala významný negatívny vplyv na ich postavenie, reputáciu, či dovtedajšie vzťahy v zamestnaní alebo v spoločnosti, alebo aby v príčinnej súvislosti s vyplácaním odmien u nich došlo k závažným dopadom v osobnostnej sfére. Žalovaný mal naopak za

to, že vykonaným dokazovaním vyšlo najavo, že vzťahy žalobcov s kolegami a spolupracovníkmi sa zásadne nezmenili, že žalobcovia sa naďalej venujú svojej profesijnej a vedecko-pedagogickej činnosti a zastávajú významné pozície vo svojom odbore. Súd prvej inštancie podľa odvolateľa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevyjadril ani dôvody, pre ktoré v danom prípade nepovažoval za postačujúce morálne zadosťučinenie, napríklad v podobe ospravedlnenia. Argumentoval, že z ust. § 9 ods. 3 zák. č. 365/2004 Z. z. vyplýva subsidiárna povaha relutárnej satisfakcie, a teda že obligatórnou podmienkou pre priznanie peňažného odškodnenia je nemožnosť zmiernenia závažnej nemajetkovej ujmy prostriedkami morálnej satisfakcie. Podľa názoru žalovaného následky žalobcami tvrdeného diskriminačného konania bolo možné so zreteľom na závažnosť dôsledkov a okolnosti ich vzniku, dostatočne zmierniť len morálnou satisfakciou a poukázal v tomto smere na to, že podľa záveru súdu prvej inštancie tato už bola žalobcom poskytnutá v podobe listu rektora žalovaného zo dňa 7.7.2014. Žalovaný nesúhlasil tiež s myšlienkovou konštrukciou prvoinštančného súdu, vystavanou na rozhodujúcom význame výšky majetkovej škody pre určenie formy a rozsahu relutárnej satisfakcie. Argumentoval, že medzi právnymi dôvodmi vzniku majetkovej a nemajetkovej ujmy je potrebné dôsledne rozlišovať a pri uplatňovaní nárokov ich nemožno zamieňať. V danom prípade však podľa odvolateľa súd prvej inštancie nesprávne stotožnil rozsah nemajetkovej ujmy s výškou ujmy v majetkovej sfére žalobcov. Napokon žalovaný v odvolaní vytkol nesprávnosť tiež rozhodnutia o úrokoch z omeškania, s argumentáciou, v rámci ktorej s odkazom tiež na rozhodovaciu prax (rozhodnutie R 45/2000 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 185/2011) dôvodil, že povinnosť zaplatiť peňažné odškodnenie nemajetkovej ujmy vzniká až na základe súdneho rozhodnutia a preto v čase, za ktorý súd prvej inštancie priznal žalobcom úroky z omeškania, žalovaný s úhradou tejto náhrady nebol v omeškaní. Svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nesprávnosť procesného postupu súdu prvej inštancie pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku, vytýkajúcimi mu nesprávnosť skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov a tiež aj nedostatky v právnom posúdení veci žalovaný podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. V odvolaní žalovaným formálne označený a tiež citovaný odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP nebol podopretý konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na prítomnosť inej vady konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu nebol tento ďalší odvolací dôvod žalovaným materiálne, a preto ani procesne, účinne uplatnený.

6. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k odvolaniu akcentovali význam procesných osobitostí sporu a poukázali v tejto súvislosti jednak na to, že v konaní požívajú zvláštnu ochranu a jednak tiež na skutočnosť obráteného dôkazného bremena v spore. Zvlášť vo vzťahu platovej diskriminácie, o ktorú šlo aj v tomto prípade, žalobcovia vo svojej odvolacej argumentácii poukázali na záver formulovaný Súdnym dvorom Európskej únie (ESD) vo veci „Danfoss“, v zmysle ktorého „Pokiaľ sa v podniku využíva systém odmeňovania, ktorému chýba akákoľvek transparentnosť, je na zamestnávateľovi, aby preukázal, že jeho konanie vo vzťahu k odmeňovaniu nie je diskriminačné“. Odvolateľ si podľa žalobcov tieto procesné aspekty prípadu dostatočne neuvedomil, keďže jeho obrana v spore a tiež aj podstata jeho odvolacích námietok bola vystavaná na argumentácii, že na vyplatení odmien žalobcovia nemali nárok, a že určenie odmien a ich výšky spadalo do výlučnej pôsobnosti dekana LF UPJŠ. V tejto argumentácii, ktorá i tak vychádza len z účelového popretia v konaní objektivizovanej skutočnosti, že sám dekan rozhodol, že pri určovaní odmien sa bude vychádzať z bodového hodnotenia výkonnosti, žalovaný podľa žalobcov prehliadol, že ich diskriminačnej žalobe sa mohol ubrániť len preukázaním, že pri vyplácaní odmien nepostupoval diskriminačne. Podľa žalobcov však žalovaný dôkazné bremeno k tejto rozhodujúcej skutočnosti v spore neuniesol. Vo vzťahu k jednotlivým uplatneným odvolacím dôvodom žalobcovia vo vyjadrení v prvom rade poukázali na to, že z obsahu odvolania nevyplývajú konkrétne skutočnosti, ktoré by spochybňovali správnosť procesného postupu súdu prvej inštancie, alebo ktoré by nasvedčovali prítomnosti inej vady konania. Žalobcovia ďalej odmietli tiež argumentáciu žalovaného, ktorou sledoval spochybnenie skutkových východísk súdu prvej inštancie. Zdôraznili, že správnosť skutkových zistení, pokiaľ ide o skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania pri vyplácaní odmien za 1. polrok 2014 voči nim došlo, žalovaný nijako nespochybnil. Zopakovali v tejto súvislosti, že súd prvej inštancie správne vyšiel z toho, že za 1. polrok 2014 LF UPJŠ vyplácala odmeny svojim tvorivým zamestnancom z mimodotačných zdrojov, že dekan tejto fakulty vo vzťahu k zamestnancom osobitným listom výslovne deklaroval, že odmeny budú vyplácané podľa vnútroorganizačného predpisu - Zásad odmeňovania tvorivých zamestnancov UPJŠ LF z mimodotačných zdrojov formou odmien, že žalobcom skutočne aj bola odmena vyplatená, avšak nie vo výške zodpovedajúcej hodnoteniu ich výkonnosti a napokon aj, že iným zamestnancom, ktorí dosiahli porovnateľné alebo slabšie výsledky v tvorivej činnosti, zamestnávateľ vyplatil vyššie odmeny.

Žalobcovia poukázali tiež na to, že v konaní tvrdili a dostatočne preukázali tiež i dôvod diskriminačného konania žalovaného, ktorým bol v danom prípade ich kritický postoj k vedeniu LF UPJŠ, zastávaný a otvorene prezentovaný v rámci ich činnosti v akademickom senáte tejto organizačnej zložky žalovaného. Žalobcovia zdôraznili, že platné zásady odmeňovania odkazovali na inú vnútroorganizačnú normu, ktorej názov „Odmeňovanie tvorivých zamestnancov na základe bodovacieho systému hodnotenia aktivít" sám o sebe svedčí o tom, že kritéria pre odmeňovanie boli založené na výkonnostnom princípe. Výška žalobcom vyplatených odmien však ich komplexnému bodovému hodnoteniu nezodpovedala, čím podľa ich názoru došlo k ich platovej diskriminácii. Tvrdenie žalovaného, že v rozhodnom čase sa upustilo od odmeňovania na základe výkonnostného princípu, žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu odmietli a poukázali v tejto súvislosti jednak na to, že toto tvrdenie nebolo žalovaným prednesené v konaní pred súdom prvej inštancie a jednak tiež aj na jeho nepravdivosť, nakoľko k zrušeniu zásad, podľa ktorých sa malo pri priznávaní odmien postupovať, došlo podľa ich interpretácie až v nasledujúcom roku 2015. Žalobcovia sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu stotožnili tiež so spôsobom právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Odmietli pritom právnu argumentáciu žalovaného, podľa ktorej diskrimináciu pri vyplácaní odmien vylučuje už len ich nenároková povaha a zdôraznili, že zamestnávateľ v danom prípade porušil zásadu rovnakého zaobchádzania nie rozhodnutím o priznaní odmeny žalobcom ako takým, ale tým, že pri určení jej výšky nevychádzal zo záväzných zásad pre odmeňovanie, postavených na výkonnostnom princípe, ale z objektívne nepreskúmateľných kritérií, zrejme podľa sympatií/antipatií k zamestnancom alebo podľa ich lojálnosti k osobe dekana LF UPJŠ. Žalobcovia zdôraznili, že práve v tom spočíva podstata dôvodu procesnej neúspešnosti žalovaného v spore. Žalovaný totiž nepreukázal, že napriek odlišnému odmeňovaniu žalobcovia neboli platovo diskriminovaní, čo podľa názoru žalobcov predpokladalo, aby žalovaný vysvetlil a preukázal z akých objektívnych, merateľných a hodnotiteľných kritérií pri určovaní výšky odmien jednotlivým zamestnancom vychádzal, čím by zároveň vyvrátil podozrenie (dôvodný úsudok), že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania voči žalobcom došlo. Pokiaľ žalovaný svoju odvolaciu argumentáciu založil na porovnaní žalobcom vyplatených odmien s odmenami priznanými v porovnateľnej výške (v rozmedzí od 900,- do 1.200,- Eur) iným prednostom ústavov a kliník LF UPJŠ, žalobcovia vo vyjadrení poukázali na skutkové zistenia súdu prvej inštancie, opierajúce sa o tabuľkový prehľad bodového hodnotenia a výšky určených odmien tvorivých zamestnancov LF UPJŠ, z ktorého vyplýva skutočnosť, že odmeny boli vyplatené v rozmedzí od 900,- do 6.050,- Eur a je z neho tiež zrejmé to, že za menšie bodové hodnotenie, dokonca nulové hodnotenie boli niektorým zamestnancom priznané vyššie odmeny, než žalobcom. Len za účelovú žalobcovia v tejto súvislosti považovali argumentáciu žalovaného, v rámci ktorej poukazoval na existenciu iných kritérií, z ktorých mal dekan LF UPJŠ vychádzať pri určovaní výšky odmien jednotlivým zamestnancom. Upriamili pozornosť na to, že v rozpore s tvrdením žalovaného, že dekan vo výške odmien prihliadal najmä na pedagogickú, vedeckú, riadiacu a tiež aj ďalšiu činnosť, ktorú však už nešpecifikoval, je už len ten fakt, že odmeny boli priznané aj kolegom s nulovým hodnotením ich pedagogickej, vedeckej a publikačnej činnosti, čo podľa argumentácie žalobcov len podporuje ich tvrdenie, že rozhodovanie o odmenách dekana LF UPJŠ bolo založené len na ľubovôli. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali tiež na svedeckú výpoveď samotného (vtedajšieho) dekana LF UPJŠ, v rámci ktorej výslovne potvrdil, jednak to, že žalobcom boli vyplatené odmeny v nižšej sume, než v akej im mali byť priznané podľa zásad komplexného bodového hodnotenia a jednak tiež aj to, že tým mienil cez osoby žalobcov pôsobiť na zmenu rozhodnutia rektora ohľadne určenia osobných platov zamestnancov fakulty. Naproti názoru odvolateľa žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu mali za to, že súd prvej inštancie sa okrem základu uplatneného nároku vecne správne vysporiadal tiež s otázkou formy a výšky satisfakcie. Upriamili v tejto súvislosti pozornosť na záver prvoinštančného súdu, že morálne odškodnenie je pre zmiernenie dopadu diskriminačného konania žalovaného nepostačujúce. Pokiaľ ide o výšku relutárnej satisfakcie, žalobcovia považovali za správnu úvahu prvoinštančného súdu, založenú na porovnaní výšky vyplatenej odmeny s odmenou, ktorá by im bola určená pri dôslednom uplatňovaní zvolených výkonnostných kritérií a akcentovali, že v prípade každého z nich je výška uplatnenej peňažnej náhrady nižšia než predpokladaná výška odmeny. V kontexte tejto skutočnosti sa podľa argumentácie žalobcov žalovaný mýli, pokiaľ sa domnieva, že či už oni pri skutkovom vymedzení uplatneného nároku, alebo súd prvej inštancie pri formovaní napadnutého rozsudku, výšku majetkovej a nemajetkovej ujmy dôsledne nerozlišovali. Súd prvej inštancie podľa žalobcov v odôvodnení napadnutého rozsudku vyjadril, aký morálny dopad na žalobcov malo diskriminačné konanie žalovaného a jeho intenzitu vysvetlil tiež v širších okolnostiach, za ktorých k tomuto neoprávnenému zásahu došlo. Žalobcovia zdôraznili, že v judikatúre ESD má relutárna satisfakcia za diskriminačný zásah nie len ochrannú funkciu, ale tiež preventívny význam, a to nielen v smere odrádzať porušovateľov zásady rovnakého zaobchádzania, ale

tiež aj motivovať poškodených v boji pred diskrimináciou. I túto skutočnosť je potrebné podľa žalobcov v úvahách o primeranosti výšky náhrady zohľadniť.

7. Žalovaný vo svojej odvolacej replike zopakoval podstatnú časť svojich odvolacích námietok a vo vzťahu k skutočnostiam, uvedeným vo vyjadrení k odvolaniu, odmietol tvrdenie žalobcov, aby žalovaný v priebehu konania uznal či už základ alebo výšku uplatneného nároku, a tiež ich tvrdenie o procesnej pasivite žalovaného s poukazom na to, že v priebehu konania dôsledne uplatňoval prostriedky procesnej obrany. Žalovaný v odvolacej replike prezentoval tiež názor, že žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu sami pripustili nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, pokiaľ ide o formu a výšku peňažnej satisfakcie a akcentoval, že ich argumentácia v odvolacom konaní tento nedostatok napadnutého rozhodnutia už nemôže napraviť.

8. Rovnako i žalobcovia vo svojej odvolacej duplike sústredili argumentačnú pozornosť predovšetkým na zopakovanie skutočností, o ktorých sa zmienili už vo vyjadrení k odvolaniu. Nad rámec toho v priamej reakcii na odvolaciu repliku žalovaného uviedli, že žalovaný pripustil existenciu základu uplatneného nároku vo svojej korešpondencii, a tiež pri osobných jednaniach, smerujúcich k zmierlivému doriešeniu sporu. Žalobcovia odmietli tiež tvrdenie žalovaného o poskytnutí morálneho zadosťučinenia listom rektora a poukázali na to, že z dôvodu pretrvávajúcich prejavov diskriminácie vedenia LF UPJŠ boli žalobkyne v 2. a 3. rade nútené skončiť pracovné pomery do žalovaným.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, z hľadísk odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí nedopustil procesnej ani skutkovej vady a pokiaľ ide o istinu uplatneného odškodnenia nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku ich platovej diskriminácie vec tiež správne právne posúdil; preto odvolanie žalovaného z hľadiska ním uplatnených odvolacích dôvodov, až na rozhodnutie o úrokoch z omeškania, nemožno považovať za opodstatnené. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 24.4.2019 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

10. Žalovaný svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku, nastolil predmetom odvolacieho prieskumu tiež správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania jeho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP].

11. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Vo všeobecnosti odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. V citovanom ustanovení preto zákon určuje konkrétne požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejmá jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Zákon vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzil tiež, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, ktoré z nich boli medzi stranami nesporné a aké skutkové závery a na podklade ktorých dôkazov urobil vo vzťahu k skutočnostiam sporným. V odôvodnení rozsudku súd vysvetlí, aké skutkové zistenie odôvodnilo aplikáciu zvolenej právnej normy, podá jej interpretáciu na konkrétne okolnosti prípadu a vyvodí z nej závery o spornom práve či povinnosti. Povinnosťou súdu je v odôvodnení sa vysporiadať tiež s rozhodujúcimi argumentmi strán; z odôvodnenia má pritom podľa právnej praxe vyplývať dôvod, pre ktorý súd prijal či odmietol rozhodujúce argumenty, pričom len konštatovanie nesprávnosti či irelevantnosti argumentácie bez náležitého zdôvodnenia, požiadavku riadneho odôvodnenia nespĺňa.

13. Už skoršia judikatúra Najvyššieho súdu SR (R111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania, majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.]. S tým názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (por. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR č. R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v procesnej úprave, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. I naďalej teda z pohľadu odvolacích dôvodov nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP [z hľadiska podmienok prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP; do 30.6.2016 ust. § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.] len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém” (por. Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Za procesnú vadu konania podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP [§ 420 písm. f) CSP] teda nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. októbra 2017, sp. zn. 5 Cdo 84/2017). I Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

14. Súd prvej inštancie podľa zistenia odvolacieho súdu v rozsiahlom odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol čoho sa žalobcovia domáhali i aké bolo procesné stanovisko žalovaného k žalobe; z ich tvrdení a argumentácie výstižne vyselektoval podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty a vo vzťahu k rozhodujúcim sporným skutočnostiam podrobne ozrejmil tiež aké zistenia vyplynuli z toho - ktorého z vykonaných dôkazov. Zistené skutočnosti následne zrozumiteľne a v súlade so zásadami formálnej logiky premietol do rozhodujúcich skutkových záverov a z nich právnymi úvahami zdôvodnil výber právnych noriem, ktoré aplikoval, a tiež aj konkrétne následky, ktoré z nich za daného skutkového stavu vyvodil. Vo svetle východísk uvedených v predchádzajúcom bode, podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno odôvodnenie napadnutého rozsudku v žiadnom prípade považovať ani za arbitrárne, ani za úplne odchylné od veci samej a ani za extrémne nelogické a preto odvolaciu námietku žalovaného proti odôvodneniu napadnutého rozsudku odvolací súd posúdil len ako nespokojnosť odvolateľa so závermi prezentovanými v odôvodnení, ktorá ako už bolo zmienené, nezakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva, a teda dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

15. Odvolací súd poznamenáva, že z obsahu odvolania zreteľne vyplýva, že podstata odvolacích námietok, ktorými žalovaný vytýka nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku, pramení z jeho nespokojnosti so spôsobom, akým sa súd prvej inštancie z hľadiska úplnosti zákonných a právnou praxou aprobovaných kritérií vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku s otázkou opodstatnenosti formy a výšky priznanej satisfakcie. To ale znamená, že tieto výhrady žalobcu v konečnom dôsledku nesmerovali proti úplnosti odôvodnenia, ale proti komplexnosti spôsobu právneho posúdenia veci. Pre úplnosť sa odvolaciemu súdu žiada na tomto mieste pripomenúť tiež, že vo vzťahu k obsahovým požiadavkám odôvodnenia rozhodnutia, vyplývajúcim z ústavného práva na spravodlivé súdne konanie, Ústavný súd Slovenskej republiky formuloval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranami), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o

tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

16. Ďalšou skupinou odvolacích námietok žalobca nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť skutkových zistení, na podklade ktorých súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia v konaní preukázali skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania v danom prípade došlo [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP]. Je potrebné na tomto mieste zdôrazniť, že objektivizovanie práve týchto skutočností je významné preto, že podľa ust. § 11 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z. z. tým v antidiskriminačnom spore dochádza k preneseniu dôkaznej povinnosti vo vzťahu k spornej skutočnosti porušenia zásady rovnakého zaobchádzania na žalovaného, ktorý potom musí pre ubránenie sa diskriminačnej žalobe preukázať, že zásadu rovnakého zaobchádzania vo svojom postupe neporušil. Ako bolo zmienené už na inom mieste tohto odôvodnenia, súd prvej inštancie tento, z hľadiska rozloženia dôkazného bremena v spore rozhodujúci skutkový záver, vystaval na zisteniach, že s účinnosťou od 1.4.2014 bolo odmeňovanie tvorivých zamestnancov LF UPJŠ z mimodotačných zdrojov upravené vnútroorganizačným predpisom č. 2920/2014 s názvom „Zásady odmeňovania tvorivých zamestnancov UPJŠ LF z mimodotačných zdrojov formou odmien“, ktorý výšku odmeny za neriadiacu činnosť odvíjal od výkonu podľa bodového hodnotenia stanoveného podľa iných vnútroorganizačných noriem - Zásad odmeňovania zamestnancov UPJŠ LF z mimodotačných zdrojov formou osobitných príplatkov a osobných platov a normy Odmeňovanie tvorivých zamestnancov na základe bodovacieho systému hodnotenia aktivít. V nadväznosti na to súd prvej inštancie vykonal porovnanie bodového hodnotenia zamestnancov LF UPJŠ a v kontexte porovnania s výškou priznaných odmien uzavrel jednak, že žalobcom priznané odmeny ich komplexnému bodovému hodnoteniu nezodpovedali a jednak tiež, že žalovaný priznal niektorým zamestnancom vyššie odmeny než žalobcom, a to i napriek ich horšiemu bodovému hodnoteniu. Zároveň súd prvej inštancie mal za preukázané tiež, že žalobcovia boli členmi akademického senátu LF UPJŠ a z tejto pozície tiež aktívnymi názorovými oponentmi a otvorenými kritikmi vtedajšieho vedenia fakulty. Žalovaný zo všetkých týchto rozhodujúcich zistení v odvolaní napadol len skutkový záver prvoinštančného súdu o spôsobe vnútroorganizačnej úpravy spôsobu odmeňovania tvorivých zamestnancov, ktorý zodpovedal tvrdeniu žalobcov o úprave podmienok odmeňovania podľa komplexného bodového hodnotenia výkonnosti. Žalovaný s týmto skutkovým záverom prvoinštančného súdu v odvolaní polemizoval na podklade tvrdenia, že od systému bodového hodnotenia aktivít zamestnancov LF UPJŠ, ktorý bol upravený v predchádzajúcich zásadách pre odmeňovanie, účinných od 1.1.2014, sa prijatím zásad účinných od 1.4.2014 upustilo. I keď toto tvrdenie žalovaného je v zrejmom rozpore s obsahom listinných dôkazov, nezodpovedá vnímaniu reality dekanom LF UPJŠ i rektorom UPJŠ a nekorešponduje ani so skutočným správaním sa zúčastnených osôb (dekan deklaroval použitie bodového hodnotenia a výkonnosť všetkých zamestnancov aj bola v skutočnosti bodovo vyhodnotená), žalobcovia v odvolacom konaní správne poukázali predovšetkým na procesnú neprípustnosť tohto procesného prostriedku.

17. Podľa ust. § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

18. Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

19. V citovanom ust. § 366 CSP je vyjadrený systém neúplnej apelácie odvolacieho konania, podstata ktorého spočíva v zásadnej nemožnosti prihliadať v odvolacom konaní na odvolaciu námietku, založenú na uplatnení takého prostriedku procesného útoku alebo procesnej obrany, ktorá nebola uplatnená už pred súdom prvej inštancie, a to až na taxatívne stanovené výnimky - skutočnosti poukazujúce na nedostatok podmienok konania, vylúčenia sudcu alebo obsadenia súdu, ktorými má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej alebo ktoré odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie.

20. Žalovaný v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu, že zamestnávateľ sa pri odmeňovaní tvorivých zamestnancov mal podľa záväzných zásad riadiť

výkonnostnými kritériami s uplatnením systému bodového hodnotenia, pričom až v odvolaní tvrdil, že tento systém už mal byť v rozhodnom čase formálne nahradený iným. Pritom ani z odvolania, a ani z obsahu spisu, podľa posúdenia odvolacieho súdu nevyplynula skutočnosť, pre ktorú by tento prostriedok procesnej obrany nemohol žalovaný uplatniť už v priebehu prvoinštančného konania. Na tomto základe, keďže tvrdenie o inom, než žalobcami prezentovanom a súdom prvej inštancie skutkovo ustálenom spôsobe odmeňovania tvorivých zamestnancov LF UPJŠ sa netýkalo procesných podmienok konania, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu a nesmerovalo ani k preukázaniu vady konania, odvolací súd posúdil odvolacie námietky žalovaného, založené na tomto tvrdení ako procesne neprípustnú novotu, ktorú nemožno v odvolacom konaní použiť v zmysle ust. § 366 CSP.

21. I napriek procesnej neprípustnosti preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia z tohto hľadiska, žiada sa odvolaciemu súdu poznamenať, že rozhodujúcim pre záver o naplnení/nenaplnení skutkovej podstaty priamej diskriminácie v zmysle ust. § 2a zák. č. 365/2004 Z. z. nie je fakt, či postup vedúci k nerovnakému zaobchádzaniu s osobami v porovnateľnej situácii mal alebo nie formálny podklad, ale skutočnosť, či odlišné zaobchádzanie má objektívny základ a oprávnený dôvod. Preto, pokiaľ by sa aj pripustila skutková varianta prezentovaná v odvolacom konaní žalovaným, podľa ktorej výška odmeny tvorivých zamestnancov v podmienkach LF UPJŠ v rozhodnom čase nezávisela od hodnotenia výkonnosti, nič to nemení na tom, že žalovaný i tak v konaní pred súdom prvej inštancie, a ani v odvolacom konaní, neponúkol zmysluplné vysvetlenie, ktoré by čo i len naznačovalo objektívnosť zvolených kritérií pri určovaní odmien za 1. polrok 2014 a ktoré by umožňovalo čo i len uvažovať nad možnosťou, že nižšia odmena priznaná žalobcom za vyššie pracovné úsilie, a naproti tomu vyššia odmena priznaná niektorým z ich kolegov pri nižšom pracovnom výkone, predsa len má nejaký oprávnený dôvod. Takúto mzdovú disproporciu nestačí podľa názoru odvolacieho súdu vysvetliť len poukazom na to, že lepšie odmenení zamestnanci boli oproti priemernému mzdovému ohodnoteniu v menšine a ani všeobecnými frázami, tak ako to urobil žalovaný, ktorý argumentoval, že sa tak udialo na podklade akéhosi komplexného vyhodnotenia pedagogických, vedeckých, riadiacich a ďalších činností zamestnancov. Ako už bolo zmienené na inom mieste tohto odôvodnenia, dôvod nerovnakého zaobchádzania musí byť objektívny, čo predpokladá určitosť jeho vymedzenia a preskúmateľnosť jeho existencie. Tieto parametre však skutočne vágne vysvetlenie žalovaného nespĺňa a nemožno v tejto súvislosti ponechať stranou ani fakt, že navyše je i v zrejmom rozpore s vyjadrením samotného pôvodcu diskriminačného konania, MUDr. A. J., ktorý vo svojej svedeckej výpovedi potvrdil, že žalobcom určil nižšie ako bodovým hodnotením opodstatnené odmeny vedome a že tak urobil pre ich dobré vzťahy s rektorom UPJŠ s cieľom pôsobiť tým na rektora, aby pristúpil na zvýšenie osobných platov zamestnancov LF UPJŠ. Popri tomto vyjadrení osoby, ktorá ako vtedajší dekan LF UPJŠ odmeny žalobcom určila, v stave dôkaznej núdze žalovaného nemožno podľa úvahy odvolacieho súdu jeho tvrdenie o určovaní odmien zamestnancov podľa dosiahnutých tvorivých výsledkov vyhodnotiť inak ako len účelové. V kontexte týchto úvah odvolací súd zároveň konštatuje správnosť skutkových záverov súdu prvej inštancie, že žalobcovia preukázali skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania v danom prípade došlo a že naproti tomu žalovaný nepreukázal, že v súvislosti s vyplácaním odmien za 1. polrok 2014 zásadu rovnakého zaobchádzania, v jej zložke povinnosti konať rovnako priaznivo s osobami v porovnateľnej situácii, neporušil.

22. Žalovaný svojimi odvolacími námietkami napokon nastolil predmetom odvolacieho prieskumu tiež spôsob právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP]. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav aplikoval, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

23. Súd prvej inštancie na právne posúdenie základu uplatneného nároku správne aplikoval už spomenuté ustanovenia zák. č. 365/2004 Z. z. Interpretáciou týchto noriem správne vyvodil, že pre úspešné uplatnenie nároku na odškodnenie nemajetkovej ujmy, spôsobenej podľa skutkového vymedzenia žaloby priamou diskrimináciou žalobcov, boli títo povinní jednak tvrdiť a preukázať, že s nimi bolo zaobchádzané rozdielne; museli teda vyjadriť komparátor diskriminačného konania umožňujúci

porovnanie postavenia žalobcov s postavením iného jednotlivca alebo skupiny v porovnateľnej situácii, prípadne v okolnostiach prípadu musela byť celkom nepochybne zrejmou pohnútka diskriminačného konania žalovaného. Súd prvej inštancie na podklade tejto úvahy správne uzavrel, že žalobcovia nad akúkoľvek pochybnosť v konaní preukázali, že pri vyplácaní odmien za 1. polrok 2014 žalovaný postupoval voči niektorým ich kolegom v porovnateľnej situácii priaznivejšie, dokonca možno povedať až výrazne priaznivejšie a objasnili tiež svoju predstavu o dôvode, pre ktorý mal žalovaný nerovnako zaobchádzať práve s nimi. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, tvrdenie žalobcov, že v okolnostiach prípadu sa javí byť týmto dôvodom ich nelojálnosť k dekanovi LF UPJŠ a ich kritické postoje k vedeniu tejto fakulty, sa ukázali ako celkom opodstatnené. Súd prvej inštancie preto správne zhodnotil, že žalobcovia preukázali komparátor diskriminačného konania a hodnoverne tiež osvedčili prítomnosť diskriminačného prvku a že na podklade týchto skutočností možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania v danom prípade došlo. Dôsledkom toho podľa správnej úvahy súdu prvej inštancie bolo presunutie dôkazného bremena na žalovanú stranu, ktorá pre úspešné ubránenie sa antidiskriminačnej žalobe musela preukázať, že zásadu rovnakého zaobchádzania neporušila. Výstižne v tomto zmysle poukázali žalobcovia tiež na záver formulovaný ESD vo veci známej ako Danfoss, v zmysle ktorého „Pokiaľ sa v podniku využíva systém odmeňovania, ktorému chýba akákoľvek transparentnosť, je na zamestnávateľovi, aby preukázal, že jeho konanie vo vzťahu k odmeňovaniu nie je diskriminačné“. Ako bolo zmienené už na inom mieste tohto odôvodnenia, preukázanie, že vyplatenie rozdielnej odmeny osobe alebo skupine osôb v porovnateľnej situácii nebolo diskriminačné, nevyhnutne predpokladá tvrdenie a preukázanie, že odlišné zaobchádzanie malo objektívny základ a oprávnený dôvod. Žalovaný však v priebehu konania pred súdom prvej inštancie takýto dôvod odlišného zaobchádzania so zamestnancami LF UPJŠ neuviedol a možno konštatovať, že žalovaný sa na túto rozhodujúcu otázku vo svojich tvrdeniach a v argumentácii sústredil až v odvolacom konaní. Preto nemožno inak, ako prisvedčiť správnosti záveru súdu prvej inštancie, že žalovaný bremeno povinnosti vyvrátiť diskriminačný dôvod platovej disproporcie žalobcov neuniesol, pričom v tomto smere možno bez výhrad súhlasiť aj so záverom súdu prvej inštancie, že vykonaným dokazovaním naopak bola žalobcami tvrdená diskriminačná pohnútka preukázaná. So skutkovou argumentáciou žalovaného v odvolaní ohľadne dôvodu odlišného odmeňovania sa odvolací súd vysporiadal už v skoršej časti tohto odôvodnenia. V odvolaní žalovaný prezentoval tiež právny názor, že diskrimináciu pri odmeňovaní vylučuje v danom prípade nenároková povaha odmien. Možno súhlasiť s odvolacou argumentáciou žalobcov, že na tomto názore je zvlášť evidentné nie celkom dôsledné pochopenie samotnej podstaty vlastného diskriminačného konania žalovaným. Žalovanému nemožno uprieť správnosť teoretickej úvahy, že rozhodnutie o vyplatení nenárokovej zložky mzdy spadá do výlučnej kompetencie zamestnávateľa. Pokiaľ sa preto zamestnávateľ rozhodne nevyplatiť zamestnancom fakultatívnu odmenu, v jeho konaní nemožno vidieť diskriminačnú pohnútku. Potiaľ možno s názorom žalovaného aj súhlasiť. Pokiaľ sa ale zamestnávateľ rozhodne fakultatívne odmeny zamestnancom vyplatiť, žalovaný sa hlboko mýli v predstave, že tak môže urobiť podľa akéhokoľvek subjektívneho kľúča, inými slovami povedané podľa svojej ľubovôle. Ochrana pred diskrimináciou totiž smeruje proti akýmkoľvek prejavom nerovnakého zaobchádzania bez ohľadu na to, či majú normatívny základ alebo len faktickú povahu a v každom prípade predpokladá existenciu objektívne ospravedlniteľného dôvodu nerovnosti. Pokiaľ preto zamestnávateľ rozhodne o priznaní nenárokovej odmeny len niektorému z viacerých zamestnancov v porovnateľnej situácii alebo takú odmenu prizná zamestnancom v rozdielnej výške, musí byť schopný tento svoj nerovnaký prístup kvalifikovane obhájiť; v opačnom prípade sa vystavuje riziku posúdenia takého konania ako diskriminačného (por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2008, sp. zn. 2 M Cdo 19/2007). Pre úplnosť úvah odvolací súd poznamenáva, že nerovnaké zaobchádzanie môže byť založené už vnútorným mzdovým predpisom (por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 24. augusta 2006, sp. zn. 21 Cdo 1486/2005).

24. Odvolací súd sa bez výhrad stotožňuje so spôsobom právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie aj pokiaľ ide o jeho závery ohľadne formy a výšky satisfakcie za nemajetkovú ujmu, spôsobenú žalobcom diskriminačným konaním žalovaného.

25. Podľa ust. § 9 ods. 3 zák. č. 365/2004 Z. z., ak by primerané zadosťučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa tá domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku.

26. Zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu, spôsobenú nedodržaním rovnakého zaobchádzania sa poskytuje podľa citovaného ust. § 9 ods. 3 zák. č. 365/2004 Z. z., ktoré je normou s relatívne neurčitou hypotézou. Hypotéza v tejto norme teda nie je stanovená priamo, ale je prenechané na súd, aby ju podľa svojej úvahy v každom jednotlivom prípade sám zo širokého a vopred neobmedzeného okruhu okolností vymedzil. Ústavný súd SR vo svojom uznesení z 3. septembra 2008, sp. zn. III. ÚS 267/2018 v tejto súvislosti sformuloval názor, že hoc posúdenie týchto okolností ponecháva zákon na úvahe súdu, táto nemôže byť bezbrehá, ale musí spočívať na logických a legitímnych faktoch. Odškodnenie by sa zároveň nemalo bez zjavných a podstatných skutkových odlišností konkrétneho prípadu podstatne odchyľovať od zadosťučinenia priznaného v skutkovo obdobných prípadoch (por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 27. júna 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011). Vzájomnou konzistentnosťou s už judikovanými vecami sa zároveň napĺňa tiež požiadavka jednotného posudzovania porovnateľných prípadov, vyplývajúca z ústavne chránenej rovnosti pred zákonom a právnej istoty, zahŕňajúca v sebe tiež potrebu náležitého odôvodnenia výraznejších odchýlok od riešení v typovej judikatúre.

27. Súd prvej inštancie pri právnom posúdení veci v otázke formy a rozsahu odškodnenia nemajetkovej ujmy aplikoval správnu normu, túto v okolnostiach prípadu správne a v súlade tiež s judikatórnymi výstupmi i interpretoval a napokon z nej vyvodil tiež správne závery o právach a povinnostiach strán. Súd prvej inštancie vysvetlil úvahy, na podklade ktorých dospel k záveru, že nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcom vznikla, nie je možné odstrániť inak, ako priznaním zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady. Odvolací súd na doplnenie týchto úvah, majúc pritom na zreteli požiadavku jednotnosti a komplexnosti civilného sporového konania, výrazom ktorej je tiež právnou praxou aprobovaná prípustnosť korekcie prípadných nesprávností, ktorých sa dopustil súd prvej inštancie v odvolacom konaní (por. napr. rozhodnutie ESĽP vo veci Adolf proti Rakúsku), poznamenáva, že spôsob odstránenia následkov má zodpovedať obsahu, forme i rozsahu neoprávneného zásahu do určitej nemajetkovej hodnoty s cieľom obnoviť stav pred neoprávneným zásahom. Zadosťučinenie či už morálne alebo v peniazoch sleduje cieľ primerane zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, t.j. nemajetkovú ujmu fyzickej osoby. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy predpokladá, že neoprávneným zásahom do nemajetkovej sféry vznikla osobe domáhajúcej sa ochrany ujma a pokiaľ požaduje jej odškodnenie formou peňažného zadosťučinenia, musí tiež preukázať, že ujma, ktorá jej vznikla je natoľko závažná, že nemôže byť odčinená iným spôsobom. Vlastný zásah do osobnostných práv je potrebné hodnotiť vždy objektívne s prihliadnutím na konkrétnu situáciu, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i na osobu postihnutej fyzickej osoby (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria). Uplatnenie konkrétneho a diferencovaného objektívneho hodnotenia znamená, že o zásah do osobnosti fyzickej osoby v značnej miere pôjde len tam, kde za konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ako i s prihliadnutím na dotknutú osobu, je možné spoľahlivo vyvodiť, že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na intenzitu a trvanie nepriaznivého následku, pociťovala ako závažnú spravidla každá fyzická osoba nachádzajúca sa na mieste a v postavení postihnutej osoby (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 27. októbra 2012, sp. zn. 30 Cdo 83/2011). Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnostných práv nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. apríla 1998, sp. zn. 1 Cdo 89/97). Nevyhnutné pri určení výšky relutárnej satisfakcie je potrebné tiež prihliadať na zadosťučinenie, ktorého sa poškodenému už dostalo (eventuálne má dostať) vo forme morálneho zadosťučinenia, okrem iných tiež vo forme ospravedlnenia (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 31. júla 2006, sp. zn. 30 Cdo 1746/2006). Súd prvej inštancie v otázke rozsahu vzniknutej nemajetkovej ujmy, ktorá je v istých súvislostiach tiež obrazom dopadov a následkov diskriminačného konania na súkromný, pracovný život a na spoločenské uplatnenie poškodeného, správne vyšiel zo zmieneného diferencovaného uplatnenia objektívneho kritéria, preto jeho záveru, že platová diskriminácia objektívne je spôsobilá morálne postihnúť každú dotknutú osobu a že okolnosti prípadu, či už na strane žalovaného alebo žalobcov tento dopad umocnili do tej miery, že nemajetkovú ujmu tým spôsobenú je potrebné hodnotiť ako závažnú, niet čo vytknúť. Pokiaľ ide o formu zadosťučinenia odvolací súd do istej miery zdieľa názor odvolateľa, že v prípade platovej diskriminácie je daný pomerne veľký priestor pre morálne formy odškodnenia dotknutej osoby. Zrejme ani k tomuto sporu by nemuselo dôjsť za predpokladu, že by sa žalovaný za svoje diskriminačné konanie ospravedlnil a odstránil jeho majetkový dopad adekvátnym dorovnaním odmien žalobcom. Žalovaný však žiaden takýto konkrétny prejav, ktorý by na strane žalobcov mohol adresne a účinne pôsobiť ako zadosťučinenie doposiaľ neurobil. Predstava žalovaného,

že prípadná súdom uložená povinnosť ospravedlniť sa žalobcom za diskriminačné konanie, ktorým došlo nad akúkoľvek pochybnosť k flagrantnému zneužitiu riadiacej právomoci pri rozdeľovaní verejných prostriedkov a jeho pohnútkou bola názorová pluralita ako jeden z dôležitých pilierov demokracie, zvlášť na akademickej pôde, pričom malo i konkrétne materiálne dôsledky pre žalobcov, je pre zmiernenie morálnej ujmy tým žalobcom spôsobenej, postačujúca, je jednoducho povedané, neudržateľná. Pokiaľ ide o výšku relutárnej satisfakcie, odvolateľ sa mýli pokiaľ sa domnieva, že súd prvej inštancie vo svojich úvahách zamenil, či zmiešal majetkové a nemajetkové dopady jeho diskriminačného konania. Súd prvej inštancie v tomto zmysle v odôvodnení napadnutého rozsudku celkom jasne vyjadril, že výška priznanej relutárnej satisfakcie zohľadňuje výšku mzdovej diskriminácie, ktorá i podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje mieru primeranosti, aj keď bezpochyby len v spodnej hranici uvažovaného rozsahu peňažnej náhrady. Odvolací súd na podporu správnosti tohto názoru upriamuje pozornosť na spôsob právneho posúdenia, vyplývajúci z už zmieneného rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2008, sp. zn. 2 M Cdo 19/2007, ale predovšetkým tiež na záver vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 2. septembra 2008, sp. zn. 21 Cdo 3012/2007, v zmysle ktorého „... môže prichádzať do úvahy poskytnutie primeraného zadosťučinenia za nerovnaké zaobchádzanie spočívajúce v plnení, o ktorom možno podľa okolností dôvodne predpokladať, že by sa im (žalobcom) inak dostalo, pokiaľ by z procesu rozhodovania o fakultatívnej zložke mzdy bolo vylúčené ustanovenie (postup), zakladajúci nerovnosť medzi nimi a ostatnými zamestnancami“. I keď žalovaný v tomto zmysle primeranosť peňažných náhrad voči odmenám porovnateľne výkonných zamestnancov v odvolaní nenamietal, žiada sa na tomto mieste odvolaciemu súdu pripomenúť skutkové zistenie súdu prvej inštancie, že žalobcom v 1., 3. a 4. rade bola vyplatená odmena vo výške 900,- Eur, pritom žalobca v 1. rade dosiahol v komplexnom hodnotení výkonnosti tvorivej činnosti 3.232,12 bodov, žalovaná v 3. rade 2.641,86 bodov a žalovaný v 4. rade 1.588,45 bodov. Pri porovnateľnej výkonnosti (v tom istom poradí) bola priznaná napríklad MUDr. D. odmena 5.200,- Eur (2.996,40 bodov), MUDr. E. 4.100,- Eur (2.469,09 bodov) a MUDr. E. 5.400,- Eur (1.591,59 bodov). Žalovanej v 2. rade bola priznaná odmena vo výške 1.200,- Eur pri dosiahnutých 2.067 bodoch. Z toho podľa posúdenia odvolacieho súdu vyplýva, že pri zohľadnení vyplatených odmien výška peňažnej náhrady priznanej každému zo žalobcov zodpovedá predpokladanej výške odmeny, ktorá by im bola vyplatená v prípade nediskriminačného postupu zamestnávateľa.

28. Odvolací súd z týchto dôvodov s použitím ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil napadnutý rozsudok v časti vyhovujúcich výrokov, ktorými došlo k uloženiu povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcom peňažné odškodnenie nemajetkovej ujmy a vo výrokoch o trovách konania, majúcich správny základ v plnom procesnom úspechu žalobcov v spore. Odvolací súd poznamenáva, že úroky z omeškania, v ktorých boli žalobcovia v konaní pred súdom prvej inštancie v konečnom dôsledku neúspešní, netvorili samostatný predmet konania a ani argumentačnej pozornosti strán.

29. Inak odvolací súd posúdil vecnú správnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu o úrokoch z omeškania. Žalovaný v odvolaní správne právne argumentoval, že podľa ustálenej súdnej praxe povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia a jeho odkazy v tejto otázke na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. júna 1998, sp. zn. 1 Co 15/97, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 45/2000 a na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 14. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 185/2011 sú výstižné a na prejedávanú vec plne použiteľné. Konzistentne s týmito judikatórnymi výstupmi má aj odvolací súd za to, že rozhodnutie o povinnosti zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch má konštitutívne účinky a preto sa pred uplynutím paričnej lehoty určenej súdnym rozhodnutím žalovaný nemohol dostať do omeškania. Z tohto dôvodu, nakoľko procesné podmienky konania boli v tomto prípade splnené, nesprávnosť rozhodnutia o úrokoch z omeškania spočívala vo svojej podstate len na právnej vade, odvolací súd pristúpil v súlade s ust. § 388 CSP k zmene vecne nesprávneho rozhodnutia o úrokoch z omeškania tak, že v tejto časti žalobu zamietol.

30. Podľa ust. § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

31. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. V súlade s citovanými ustanoveniami zákona odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešným žalobcom nárok na náhradu 100% trov odvolacieho konania. Odvolací súd i v súvislosti

s trovami odvolacieho konania poznamenáva, že úroky z omeškania, v ktorých boli žalobcovia v odvolacom konaní neúspešní, netvorili samostatný predmet odvolacieho konania ani argumentačnej pozornosti strán.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 CSP).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP)